

Universitätsbibliothek Paderborn

**Sermones de Sa[n]ctis Hyemales, Estiuales, De
festiuitatibus Jesu christi, Beate virginis et alior[um]
Sanctor[um] ... Venera[n]di patris, fratris Nicolai deniise
Ordinis Minor[um] de obseruantia ...**

Denisse, Nicolas

[Augsburg], 1510

VD16 N 1513

S[e]c[und]a est p[er]fectio bonitatis op[er]atiua.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30625

corpus meū t̄ in serui. rediggo. Tercio ppter singularis incorruptionis ploritatem. Fuit enim ipso sicut ipse innotus de singulis loquens. *Loz. viii.* Tolo oēs homines esse sic meipm. In cuius signū qm̄ decapitatus est lac cum sanguine de corpore eius effluxit. sic t̄ de beata cararia legit.

Tertio fugit honor ambitositate p̄ humilitatis profunditatem. Humilitate ac ostendit p̄cipue tripli. Primo quantum ad siam. *Loz. ii.* Non iudicau me alii quid scire inter vos nisi iustum chm̄ t̄ hic crucifixum. Et ego in infirmitate t̄ timore t̄ tremore multo fui apud vos t̄ sermo meus t̄ pdicatio mea non in p̄suasionibus humane sapie verbi. h̄ in ostensione spiritus t̄ veritatis. Secundo q̄ ad dignitatē apostolicam. *Loz. xv.* Ego sum minimus apostolus q̄ non sum dignus vocari apls qm̄ p̄secutus sum eccliam dei. Vide profunditatem humilitatis sue. cū em̄ sit p̄ncipaliss et excellentior inter ap̄los t̄ secundū post christum. legis euangelice lator; se minimum uoyat ap̄loꝝ; t̄ nec dignum vocari aplm.

Tertio quantū ad vitā quā humile habuit non se p̄fectum reputans; sed p̄tōrū maximū. *Lm. i.* Ch̄ius iesus venit in hunc mundū p̄tōres saluos facere quoꝝ p̄mis ego sum. Hoc ippe dicebat p̄ forte affectum t̄ gustu suop̄ defectum. Sicut ei patiens dolorem existimat se p̄re alijs pati; non q̄ per rationē videat dolorem suuꝝ esse grauorem; sed quia intimus t̄ fortis dolorum suum sentit q̄s alioꝝ. Sic est in p̄posito. In hoc potes euidenter ppndere humilitate beatissimi pauli q̄ ita p̄cim suum ponderat cum tu non ex malitia sed ex ignorantia peccauerit. Ip̄e em̄ dixit. *Lm. i.* Discedit dei confuc̄sum q̄ igno rans feci in incredulitate mea.

Scđa est perfectio bonita
tis op̄atua. Fuit aut̄ in eo triplex excellētia prouose operationis. Prima est excellētia affectuissime p̄templatiōis quā ostēdit se h̄ie cum dixit *Phl. iii.* Dea conuersatio in celis est. Conuersatio ippe nomiñat tota hoīs vitam. Unū nota q̄ aliq̄ dīcunt esse in celo in triplici differentia. Qui dā sunt in celo t̄m̄ corde ut p̄gri t̄ desig-

nō dīcūt q̄ bona p̄posita q̄ habent ope nō sm̄ plenit̄; quidā t̄m̄ ope ut pdicatores verbositī; quidā t̄m̄ ope exteriori ut hypocrite t̄ vagi ngl̄osi. Sed paulus his omnib⁹ sit in celo conuersabat. Habuit em̄ sancta desideria. *Phl. i.* Lupio dissoluī t̄ esse cum libri sto. Habuit etiā sincerissima p̄ba. *q. Lox. ii.* Sinceritate sic er̄ dō corā deo in christo loquimur. Habuit etiam solicita ope. *q. L. Theb. ii.* In labore t̄ fatigacione nocte et die laborantes. Secunda est excellentia fructuose instructionis. Plus enim docuit et instruxit eccliam atq̄ excellentius q̄ ceteri apostoli tam verbis pdicatiōis q̄ ep̄istolārū scriptis. Ideo p̄ excellētiam vocationis apostolus pdicitor veritatis doct̄or ecclie; et post christum legis euangelice lator. Nullus ē p̄fector cui tantū obligemur post christum pro doctrina legis euangelice sc̄it ipi paulo. Sane non minus et tenemur pro lege euangelica q̄ te nebank iudei moysi p̄ lege moaica. Hoc yses itaq̄ mediator veteris testamenti. Sz paulus post christum mediator noui qd̄ multo p̄cellentius est. Unū et beatus *St. ḡustinus* in libro de visienda deum dicit. Hoc duos diuinam essentiā vidisse ypoꝝ t̄duos p̄ncipales diuine legi doctores qui ratione h̄m̄i visionis efficacius idūt cere possent homines ad obseruantia diuinorum mandatorū. Apparet itaq̄ excellētia instructionis t̄ pdications beati pauli quia licet sit ultimus apostolorum in vocatione; primus tamen t̄ p̄cipiuꝝ est doctrina et pdicatione. Unde ipse dixit. *L. Corinth. xv.* Abundantius omnibus laborau. Sed dices forte. Non hoc debet dīcere paulus q̄ in hoc videtur proferre verba faciliat̄. Dicendum q̄ homo potest dicere verba pertinentia ad laudem suam licite et virtuose triplici ratione.

Primo propter fame conservationem. Sic fecit samuel. *J. Regum. xij.* Conuersatus sum coram yobis ab adolescentia mea usq̄ ad hanc diem t̄. Loquimini de me coram domino t̄. Si bone ciuitat̄ tulerim aut astinū; si quēq̄ calumniat̄ suū; si oppres̄ si aliquem; si de manu t̄. Vide ibi. Hugo de sancto Glicto. Non sufficit nobis sancta vita nisi assū bona fama. Agusti,

Berimo de sc̄to

Conscia p te: fama ppter pximū necessaria est. Sc̄do ppter spei subleuatōes. sic se laudauit Ezechias Es̄a. xxxvii. Tertio ad dei gl̄ficationē et pximi edificationem. sic paulus se laudauit de his q̄ passus est. ij. Lox. xj. Sic etiā loquuntur cū dī. Abūdan̄ti oīb laborauit sic em̄ loq̄tūr ad dei gloriam ut ex his gl̄ficeat deo et sue doctrine maiori adhibeant fides. Vlere aut̄ abūdanti⁹ oīb labo; auit; q̄ pl̄oīb pagrauit et plus res ad fidem querit. s. innuerabile p̄lm̄ gētū. Ro. xv. Ab hierlm̄ v̄sq̄ ad illucū p circuitū repleui euāgeliū. Chrys. Paulus tan̄b̄penat̄ totū docēdo quolauit or̄bē. Hec ille. Q̄nq̄ aut̄ noctē ducebat insomne pdicationē occupat̄ ex nimis solliciitudine quā gerebat ad salutē aiay. Unde leḡt Act. xx. q̄ cū a roade pfectur̄ eslet i crastinū; p̄traxit sermonē v̄sq̄ ad mediaz noctē. et r̄uefrāgens et gustas panē. i. mōdū accipies; iterū allocut̄ eū circumstantes v̄sq̄ ad luce dīet. et sic iuit viā suā. Item vere abūdanti⁹ oīb laborauerint. Nō em̄ lē gif d̄ alij q̄ manib⁹ p̄p̄is laborauerint sicut de Paulo leḡt. Ḡn ipse dī Act. xx. Ad ea q̄ nihil op̄ erat et his q̄ mecum h̄m̄ misstrauerūt man̄ iste oia. Et. j. Lox. xl. Si nos vob̄ sp̄ualia seminam⁹; nō maḡnū est si carnalia vestra metamamus. si alij p̄t̄; v̄e gr̄cipes sūt; q̄re non pot̄? nos; sed nō v̄l̄ sum⁹ bac potestate. sed oia susti nemus ne offendiculū demus euāgeliū ch̄i. Hec ille. Pōrest v̄t̄q̄ pdicator versib⁹ dei iuste et liceit sup̄ suos et v̄te necessaria a p̄p̄o accipe; put̄ ipse Paulus declarat. j. Lox. xl. Quis militat suis stipendij s̄ vñq̄? Quis plātar vīna et de fructu ei⁹ n̄ edit? Quis pascit gregē et de lacte gregis nō māducit et̄? Et ibid. Hec tūc qm̄ q̄ in sacrario organ̄ q̄ de sacrario sunt edūt? Qui altario deseruit; cū altario partici pant. Ita et dīs ordiauit his q̄ euāgeliū annūciant de euāgeliō vivere. Ego at nullo bozyslus suū. hec ille. Noluit itaq̄ sup̄ accipe ab his q̄b euāgeliū pdicabat maxime a coim̄b̄is. sed maluit p̄p̄is manib⁹ sp̄ando lucrari panē suū; ne alij dicent q̄ ppter luc̄ pdicaret; ne sic daref̄ impedi mentū. Utat̄ euāgeliū. Itē vere abūdanti⁹ tūs laborauit; quia multo plures ep̄stolas sc̄p̄lit q̄ ceteri oēs apl̄i. Unde dicebat. ij.

Lox. xj. Instantia mea quidiana sollicitudo oīm ecclesia. Tertia est excellētia miraculose opatiōis. Fecit aut̄ miraculū la tripl̄. Primo futura pdicēdo. sic pat̄ter Act. xij. q̄si maḡ q̄ vocabat elmas. refistebat paulo et barnabe q̄rēs auertere p̄cōsulē sergiū a fideturū paulus replens spūctō intuens in eū dī. O plene oī volo et oī fallacia. fili diaboli. inimice oīs iusticiēmō desins. subuertere vias dñi rectas. Et nūc ecce man̄ dñi luḡ te et eris ceas nō vidēs sole v̄sq̄ ad t̄ps. Et q̄setim cedit in eū caligo et tenebre; et circuens q̄ rebat q̄ ei manū daret. Itē Act. xxi. dī Paulus his q̄ cū eo erat in nau. Amilio null⁹ anie erit et nob̄ p̄terch nauis. Atq̄ tit em̄ in hac nocte angelus dei dī. Ne nō meas paule cesari te oportet assistere; et ecce donauit tibi deōs q̄ nauigāt teū. Vnde ibi quō ita euēt̄ licet predicit. Sc̄do mortuus suscitādo. Ḡn Act. xii legis; q̄ cū paulus ap̄d̄ trāod̄ pdicat̄ et sermonē p̄traheret v̄sq̄ in mediā noctē ut sup̄ posuim⁹. sedēs qdā adolescentēs Eūtibic̄ noīe sup̄ fenestra; cūm̄ ingēret somno graui; cecidit de tertio cenatio deorsum et sublat⁹ ē mortu⁹. Ad q̄ cū delendit̄ Paulus; incubuit sup̄ eū et cōplex⁹ dicit. Nolite turbari; ania em̄ ip̄t̄ in ip̄o est. Tertio viuis subueniēdo. Et h̄m̄ p̄licter. Primo a demonē liberādo. sicut pat̄ter Act. xvij. q̄o liberauit puellā h̄m̄ sp̄um phytonē. i. divinatē: dices sp̄ū, p̄c̄p̄o tibi i noīe iesu exire ab ea. Et exiit eādē hora. Sc̄do a diuerib⁹ p̄culē ripiendo. Sicut Act. xxvij. suis orōnib⁹ ip̄e et q̄ cū eo nauigabāt a p̄culo sūmeritois liberāt̄. Itē Act. vi. Cū esset in mitilene ilū v̄la via manū ei⁹ invasit; sed nihil levit v̄lo de ibi. Et dī q̄ hoies de pḡeme illi⁹ q̄ ibi dē paulū recepit hospitio; a serpētib⁹ v̄enomosis nullaten⁹ ledunt̄. Tertio a oueris morbis curādo. Ḡn Act. xiiij. legitur quō in līstr̄ curauit quendā claudum et ytero matris sue q̄ nunq̄ ambulauerat. hic cū audiret paulū loquenter; Paulus invitus cum et v̄dens quia fidem haberet et saluus fieret; dicit magna voce. Surges per pedes tuos rectus. et exiluit et ambulabat. Itē Act. vi. legit̄ quō curauit pat̄re publ̄ febrilb⁹ et disinteria rexat̄. quo fa-

co/ omnes q̄ in insula illa v̄d̄ebāt infir/ mitates accedebant et curabant. Itē Act. xix. legiſ & virtutes nō q̄sliber. i. nō medi/ oces vel cōes; sed mītas excellētes facie/ bat dñs p manū pauli. ita ut etiā sup lan/ guidos deferrent a corpe ei⁹ fiducia et se/ micinictatē recedebant ab eis languores et sp̄s nequā egrediebānt. qđ mai⁹ erat et mirabil⁹ q̄ si p ractū Pauli vel ei⁹ orōney facta fūsset talia. Si autē tantū valebat vestes ille in hoc seculo: quantū nūc valēt eius orōnes in celo. Longum nimis esset frutes enarrare et miracula que fecit dñs p beatissimū paulum.

Tertia est pfectio charita

tis exp̄ssua. Erat pfecto Paulus vir ar/ dentissime charitatis. Chrys. Ut ferz mis/ sum in ignem totū effici ignis: sic Paul⁹ charitatis successus totus effici charitas. In eo autē apparuit charitatis excellentia p̄cipue et trib⁹. Primo ex ipsius chari/ tatis comēdatione. Sic dicit salvator. Dat. vii. Et abundantia cordis os loquit. ideo Paulus in hoc q̄ræxcellenter comedat charitatē exp̄sse sat ostēdit q̄ræxcellēter is/ flāmar⁹ erat charitate. Si vis autē videre q̄ elegat̄r comēdauerit paulus charitate vide. i. Lox. xiiij. p totū caplum. Seco/ ei in bēnioli affect⁹ exp̄ssione. Unū Act. x. dicebat. Spūscitus per oēs ciuitates mihi p̄stas; dicens. Qm̄ vincula et tribu/ lationes hierosolymis me manent; sed mihi horz vereor; nec facio aiām meā. i. vi tam sensitua; p̄ciōsorē q̄ me. i. q̄ aīaz in/ collectiuā q̄ est hō interior et eo modo lo/ quāl quo totū nomiaſ a pte nobilitori. sc̄ qūl. dñmō p̄sumē cursu meū et mīsteriuā verbi qđ accepi a dño ieuſu testificari euā/ gelū gr̄ dei. Hec ille. Ex illis p̄bis cuius/ denter appetet exp̄ssio charitatis sue et ad/ dei et ad primū. Itē euīdēter exp̄mit cha/ ritatē ad cb̄m cui dicit Phil. j. Dibi vi/ vere cb̄s est et mori lucz. et Act. xxij. Ego nō solū alligari; sed et mori parar⁹ su. p no/ mine dñi ieuſu. z. Glide ibi. Itē charitate ad primū exp̄mit. i. Lox. xj. cū dt. Quis infirmat. (s. in fide et morib⁹) et ego nō ifir/ mo; dolens de malo ei⁹. q. d. null⁹. Quis sc̄andalizat. s. ruēs in malū exēplo alteri⁹) et ego nō yror; p copassione. q. d. null⁹.

Et ad Ro. ix. dixit. Tristitia est mihi m/ gna et p̄tinu dolor cordi meo. Optabam eīm egoip̄se anathema esse a ch̄io. i. a ch̄io/ sto separi p dilationē glie ad cēpus/p fra/ trib⁹ meis. i. conuertendis. Item. i. Lox. xj. dixit. Quotidie mortoz. i. p̄culis mor/ tis me expono ppter gl̄iam vestrā fratres. Item exp̄mit affectu charitatis sue ex suo modo exhortāti rogando et obsecrando. Unū Ro. xij. dixit. Obsecro vos p mīsteriis cordiā dei ut exhibeatis corpora via hostias viuētē z. Et. j. Theb. iiiij. Rogam⁹ vos et obsecram⁹ in dño ieuſu ut queadmodū accepistis a nob quō vos oporteat ambu/ late et placere deo: sic et ambulet⁹ z. Et. ii/ Lox. v. Obsecram⁹ p ch̄io. i. loco ch̄io/ sti/ recōciliati⁹ deo. Et. q. Lox. xj. Emu/ lor em⁹ vos. i. seruēt⁹ diligō: dei emulatōe id est charitatiua dilectiōe. Et q̄plurima/ talia in ep̄lis suis dixit in quib⁹ notanda sunt verba: et modus loquendi ponderādus. Et sic agre videbimus q̄nta accēdebatur affectiōe charitatis. Tertio pater p̄cellē/ tia sue charitatis ex aduersitatū toleratiōe. Erat q̄p̄e charitas ei⁹ ignitissima: adeo ut nullis tribulationū aliq̄s valuerit exti/ gū. Lai. vi. Aq̄ m̄lē nō potuerū extin/ guere charitatem. Circa h̄mōl autē toleran/ tiā aduersitatū tria sunt in paulo cōsiderā/ da q̄ pfectiōne sue charitatis euidenter ma/ nifestant. Prūnū est p̄secutionis et aduersi/ tatum innuerabilis pluralitas: de q̄ip̄e lo/ quit. ii. Lox. xj. In laborib⁹ plurimis in/ carcerib⁹ abundanti⁹: in plagiis sup̄ modū: in mortib⁹ freqn̄. i. p̄culis mort̄. Si iude/ is q̄nques q̄dragenas vna min⁹ accepi. Ubi nota q̄ Deut. xxv. cōmittit iudici/ bus q̄ p minorib⁹ culpis p q̄b⁹ mors non est ifereda imp̄gnaret plegas et vbera: ita tñ q̄ q̄dragenartū nūc ictū non excede/ rent. Sapiētes p̄o iudeorū ad prendendū p̄terat ordinauerūt q̄ de illo nūero aliqd dimisiteret plus vel min⁹ fin̄ exigentiam delicti et conditionis verberandi. Et q̄a Paulus erat eis odiosus: ido sutrahebat̄ de illo numero minus qđ poterant. s. vni/ cum ictum. Sequit. Ter virgis celsus su/ semel lapidatus sum: ter naufragiūz feci: nocte et die in p̄fundo mari⁹ fui. et per ma/ gnū temp⁹ ad diuersas partes nauigādo p predicatione euangelij. Alij exponunt q̄

xxi